

Athör cï gät koc Itharel cï gam Wët nhom

Athör cï gät koc Itharel, ee gët tënë akut koc cï gam wääär duér gamden wai wei, ku dhukkë gamden theer yic, rin cii koc juëc kë loikë nhaar ku yekë ke kuöc ciëej. Ku keek aake ye raan gät athöör ke dëet puëth ë gamden yic. Ku nyuth ke lön Jethu Kritho yen ë yic la cök, ku ë yen aci Nhialic rot nyuøoth thïn. Wääär gët yen athöör ë wic bï yith kadiäk dëet kepuëth apei. (1) Jethu yen ë Wën Nhialic akölriëec ëbën, ku yeen aci bën gum bï të yen Wun Nhialic theek thïn njic. Rin ye yen Wën Nhialic, Jethu adit tënë koc käk Nhialic tüj cï göt athör theer wël Nhialic yic. Ku adit tënë atuuc nhial ku tënë Mothith aya. (2) Jethu aci Nhialic nyuøoth bï ya yen raandit käk Nhialic akölriëec ëbën, ku düüt tënë koc käk Nhialic tõ athör theer wël Nhialic yic. (3) Ku Jethu yen ë raandit käk Nhialic. Ku ë yen pïr ë yic bëei tënë yo. Ku lääi wääär ye koc Itharel ke nök, ku tewäär ye kek yanhden duor thïn duël yic, aa ye kiüt yen aye kek pïr bï Jethu bëei akoldä kiëet.

Ku cökdit 11 yic, raan gët athöör ë käjuëc rin gam koc theer cï göt athör theer wël Nhialic yic lëk koc bï athöör kueen, bïk kepuëth dëet gamden yic. Ku cökdit 12 aaye lëk bïk la tuej ke gam yet të thou raan ku cik kekëth wël Jethu. Ku gumkë kuat kärec lui röt ke, ku näæk bï bën tënë ke aya.

Wël juëc tõ athör theer wël Nhialic yic, aaye raan ë gät athör kënë tënë koc Itharel cï gam, lac mat thïn. Kek wëlkäaabï raan kuen athöör ya yön ciel

Athör cī gät koc Itharel cī gam 1:1   ii   Athör cī gät koc Itharel cī gam 1:3

küt ḥäny ku küt ḫ thiök yiic (“ ”) Athöör ḫ thök ḫ wëet ku lëk.

Käk tō thün

Wët Nhialic aci Wënde lëk koc 1:1-3
Jethu adit ku aril tënë atuuc nhial 1:4-14
Buøthku Jethu bï yo luök la pan mac 2:1-4
Jethu aci bën bï yo luök 2:5-18
Jethu adit apei tënë Mothith 3:1-6
Gamku wët Jethu buk rëer ḫ duk 3:7-4:13
Jethu yen ḫ Raandan dít apei käk Nhialic 4:14-6:12
Athön Nhialic ḫ yic 6:13-20
Melkidhedek 7:1-14
Raan dët käk Nhialic cít Melkidhedek 7:15-28
Jethu yen ḫ Raandan dít käk Nhialic 8:1-15
Të ye Nhialic duɔɔr thün wätheer 9:1-10:18
Bäk lok tëthiääk ke Nhialic 10:19-39
Gam 11:1-12:29
Të ye Nhialic miëet puɔu thün 13:1-16
Thek kockun dít wël Nhialic 13:17-19
Röök ciëen 13:20-21
Wël ciëen 13:22-25

Wët Nhialic aci Wënde lëk koc

¹ Wätheer Nhialic aci jam tënë koc käkke tüj bïk wëtde lëk wärkuān dít arak juëc dhöl juëc.

² Ku èmën, ee Wënde yen ḫ käkkä lëk koc. Yen aci Nhialic thön käriëec èbën pinynhom, ku ḫ riel Wënde yen ḫ looi yen käriëec èbën tō thün.

³ Wën Nhialic yen ḫ dhëenje nyuɔoth. Ku yen aye Nhialic tïc yeguɔp ayic. Ee riel wët yen ḫ käk tō nhial ku piny col alui cít të cï yen ke cak thün. Ee yen aci thou ba adumuɔɔmkua laak wei yogup, ku ler ku nyuuc Bäanyde yic nhial cuëny Wun Madhol.

Athör cï gät koc Itharel cï gam 1:4   iii   Athör cï gät koc Itharel cï gam 1:12

Jethu adit ku aril tënë atuuc nhial

⁴ Këya, Jethu adit ku aril apei tënë atuuc nhial, cimën rin cï Nhialic gäm ye bï ye a cœl ke, “Wën Nhialic,” ye nyuøoth. Rinkä awär rin atuuc.

⁵ Rin acin atuny cï Nhialic kañ lëk yeen elä, “Yin ee Wëndië, akölë, yen aci ya Wuur.”

Ku acin atuny cï Nhialic kañ lëk yeen aya elä, “Yen abi ya Wuur, ku yin abi ya wëndië.”

⁶ Ku wäär tuuc Nhialic Wënden bï thön kakké pinynhom aci lueel aya elä, “Yen adhil atuuc nhial door.”

⁷ Ku kë cï Nhialic lueel rin atuuc nhial akïn, “Acä atuuc nhial cak ke puol gup cimën yom. Ku cimën bir deñ bik yeen lac aa luɔj.”

⁸ Ku lueel Nhialic tënë Jethu elä, “Bäänydu abi cien akölriëec ebën, ku yin abi nje mac apath.

⁹ Yin ee koc luui käpath nhiaar, ku yin ee koc luui kärec lac tém awuöc. Ku ee yen kë cï Nhialic, yen Nhialicdu, yi tääu tueñ koc nhüüm rin cï yen yïñ lœc ku gëm yïñ miët puju ebën.”

¹⁰ Ku wël theer Nhialic cï göt aa jam elä rin ë Jethu, “Bëny wäär tueñ cek käñ yin aci piny cak, ku nhial aya ee yin aci yeen cak.”

¹¹ Käkkä ebën aabï liu akoldä, ku yin abi tö thün atheer.

Aabï dhiøp ku riëekkë cimën alath.

¹² Aaba ya mat yiic cimën alanh cï riääk ku cuet wei.

Athör cï gät koc Itharel cï gam 1:13 iv Athör cï gät koc Itharel cï gam 2:6

Ku war keek aya cïmën alëth.

Ku yïn guöp, yïn acïi rot bï kañ waار, ku yïn acïi bï dhiöp.”

¹³ Acïn atuny cï Nhialic kañ lëk yeen ëlä,
“Nyuc köñdiëen cuëc ku yen abi koc aterdu guiir ku dhuöök keek ciëen yicök.”

¹⁴ Na ye käya, ya atuuc nhial käñjö? Atuuc aa jak Nhialic luööji ë path. Aaye tooc bïk koc bï pïr akölriëec ëbën yök, aa kony.

2

Buøthku Jethu bï yo luöök la pan mac

¹ Käya, yok aadhil yopuöth tääu piny apei ku piñku wët Jethu apath, buk cii mër wei dhël la pan Nhialic yic.

² Wët Nhialic wääär cï yen atuööcke tooc bïk löj lëk Mothith, rin bï Mothith ye lëk wärkuan dït. Koc cï bën kuec bïk wët kënë cii piñ aacï bën tém awuöc.

³ Käya, yenjö bï yo gël bï yo cii tém awuöc aya, të cii yok wët bï yo kony ye Jethu lëk koc rin pïr akölriëec ëbën ye piñ? Ee Jethu yen ë kony wët pïr lueel. Ku yen acï koc cï ye piñ lëk yo lön ye yen yic.

⁴ Ku aye Nhialic nyuoöth akölaköl lön ye käkkä yith ë käkkith jäñ göi röt looi yiic. Ku miöc juëc riel ye Wëi Nhialic yiëk koc cï käkkä gam tëcït të wïc yen ye thïn.

Jethu acï bën bï yo bën luöök

⁵ Nhialic acïi atuuc nhial bï looi bï ya kek la riel piny yen wïc bï bën guiir, piny yen jieem yok ëmën.

⁶ Aacie ke, rin acï Debit lueel tënë Nhialic ëlä theer athör waak yiic,

Athör cī gät koc Itharel cī gam 2:7 v Athör cī gät koc Itharel cī gam 2:14

“Raan yenjö, ku manh raan yenjö, ye yin yinhom yiék ye apei kälä?

⁷ Wääär aca col atöu nhom ciëen kaam thin-nyoat tënë atuuc nhial,
ku anot ca bën yiék bääny ku tääu kériëec ëbën yecök.

⁸ Ku wën cī yin kériëec ëbën tääu yecök.”

Acin kënë cī nyäänj wei. Ku emen acuk tij lön tö kériëec ëbën yecök.

⁹ Ku yok aa Jethu wääär ca tööu nhom ciëen tënë atuuc nhial tij emen ke ye yen cī yiék bääny. Yok aa Jethu tij ke cī ya bëny rin cī yen thou, bï raan ëbën luôk ë piath Nhialic.

¹⁰ Ku ë yic bï Nhialic yen cī kériëec ëbën cak, ku col ke aa ciën cït të cï yen ke cak thïn, Jethu col agum, rin wiç yen ye bï koc juëc kony ku yëth ke bäänyde yic pan Nhialic.

¹¹ Raan koc col ala cök, ku koc ye looi bïk la cök aala Wunden. Ku yen acii Jethu guöp ye yär bï ke aa coöl wämäthakën.

¹² Aci lueel tënë Nhialic elä,
“Yen abi wämäthkië lëk kë ca looi, yin aba leec amatden yic.”

¹³ Ku lueel aya,

“Yen abi Nhialic njööth.”

Ku ben lueel tënë Nhialic,

“Yen akïn, yok müth ca gäm yen.”

¹⁴ Jethu aci ya raan cimënda. Rin na le thou, ke gök jøñrac la riel ë thou.

Athör cī gät koc Itharel cī gam 2:15 vi Athör cī gät koc Itharel cī gam 3:5

15 Ku Jethu aci bēn aya, bī koc ke cīt aloony piērden yic akölaköl bēn wēer bei rin riööc kek è thou.

16 Kēya, adhilku tääu yonhiüm lən Jethu akēc bēn bā atuuc nhial bēn kony. Aci bēn bī yo bēn luök, yok koc cī gam cīmēn Abaram.

17 Ku rin è wēt kēnē yen aci yen ciēt yo, yok wämäthakēn. Rin bī yen a Raan käk Nhialic yer puōu luɔi käk Nhialic yiic. Ku rin bī ye juaar tēnē Nhialic ba adumuööm päl piny.

18 Añicku lən bī yen yo kony tē thööc jōñrac yo awuöc yic, rin yeen aya, èci jōñrac them ku guum apei.

3

Jethu adit apei tēnē Mothith

1 Wek miëthakäi cī gam, wek koc cī Nhialic cool aya cīmēndië, awiēc bāk Jethu raan cī Nhialic tuööc pinynhom ke ye Raandan dīt apei käk Nhialic, bī yo bēn piööc käpuoth wīc Nhialic ke buk ke gam, tak apath.

2 Jethu èci wēt Nhialic yen tooc ye gam, ku looi piände èbēn cīmēn wääär cī Mothith wēt Nhialic gam, ku looi wääär cī Nhialic ye tääu kocken Itharel nhiiüm.

3 Raan mac cak nhom aye leec apei tēnē koc è manyë. Ku kēya, Jethu aye leec apei tēnē Mothith.

4 Mac ayi dhiëth ala raan ye cak nhom. Ku Nhialic yen è cak käriëec èbēn.

5 Añicku èbēn lən cī Mothith wēt Nhialic gam ku looi apath wääär ye yen alony Nhialic, wääär cī

Athör cï gät koc Itharel cï gam 3:6 vii Athör cï gät koc Itharel cï gam 3:13

Nhialic ye tääu koc Itharel nhüüm. Ku lëk ke käk bï röt looi aköldä.

⁶ Ku Raan cï lœc ku dœc acï wët Nhialic gam ku mœc manyde apath rin ye yen Wënde. Ku yook koc cï gam yok aa many Nhialic. Yok aa manyde të le yok tuej yo deet yopuöth, ku nhieemku njöthdan bï yo luök aköldä.

Gamku wët Jethu buk rëér ë duk

⁷⁻⁸ Këya, Wëi Nhialic ë yook yöök,
“Tääukë wenhiüm piny ku piënkë wëtde ya aköl.
Ku duökkë wepuöth wel wei tënë yeen,
cimën wäär cï koc Itharel kepuöth wel wei tënë
Nhialic

wäär them yen keek ror liëst,
wäär jiël kek pan Ijip.

⁹ Keek, aake cï käk jänj gïi cï Nhialic looi rin bï yen
ke kony tüj,
ku ñot ke cïi wët Nhialic gam tën ruöön thiärjuan,
bik ciët koc ke them Nhialic, ku bik të lir yen puöu
thïn tüj.

¹⁰⁻¹¹ Nawën ke riääk puöu tënë keek ku kuëëj ku
lueel,
‘Kockä aaciï wëtdië ben piñ,
ku aacä bï puöl bik të ca guiër ke bï kek la rëér thïn
ë duk, dööt.’ ”

¹² Miëthakäi, tiëtkë röt bï ciën raan tak kërac
kamkun bï wët dhöл yic, ku wel yepuöu wei tënë
Nhialic yen töu këriëec ébën yecin.

¹³ Yakë röt wëët ë kamkun, ku dëetkë wepuöth
akölköl, të ñot ye wek ye lëu bæk wepuöth dhuök
ciëen, cimën wët ye Nhialic lëk we bæk looi yaköl,

Athör cī gät koc Itharel cī gam 3:14 viii Athör cī gät koc Itharel cī gam 4:3

“Pälkē luɔi adumuɔɔm, bï ciɛn raan kuɛsth jɔŋrac wei, ku dhël wët Jethu yic.”

¹⁴ Rin na mukku gamda apei akölriëec übën, ku ɔjthku Nhialic cimën wäär gem yok ye buk Jethu buɔath, ke yok aa tök kek Jethu.

¹⁵ Yok aabi dhël Jethu buɔath yic tē gam yok kë yeku kueen cī göt athör theer wël Nhialic yic, ye lueel buk cii kuec, ku buk cii cüt koc Itharel wäär cī kën ë ye Nhialic lëk ke ror lieet dhöl yic.

¹⁶ Nic koc ke cī wët Nhialic piŋ ku dhälkē yic? Alëu ba ɔjic lön kockä aa wärkuan dít, koc Itharel wäär wët Mothith kenhüüm wei leen yic pan Ijip.

¹⁷ Ku keek kockä, cī Nhialic rac puɔu tēnë ruɔön thiärñuan, aye kérac yen aa cik looi. Kockä aaci bëن thou ku döŋ guäpken ror lieet.

¹⁸ Ku kë cī kek nhüüm riel bïk wët Nhialic cii piŋ, yen aci Nhialic puɔu bën riääk ku kuec, ku kuëen bï kockä tē cī guiir bï kek la lön thïn cii döt.

¹⁹ Këya, ayeku tij lön aa këc Nhialic bën puöl bïk ë tēn dööt, rin këc kek wëtde gam.

4

¹ Adhielkē muk wenhuüüm lön tēpuɔth wäär cī Nhialic thön yo bï yok la lön thïn ke ye, anot tiit yen yo thïn. Këya acin raan kuec bï lön wäär cī thön yo cii yok.

² Rin yok aaci Wët Puɔth Yam piŋ cimënden. Ku keek aaci wët piŋ ku akëc ke kony, rin wäär piŋ kek ye aa këckë gam.

³ Ku yok koc cī gam, yok aa lön cī Nhialic thön yok, rin yok aaci cüt wärkuan dít wäär cī wët cī Nhialic

thön keek piŋ ku cïk gam, go lueel ëlä, “Këya, yen aci puöu riäak ku kuëen, ‘Løn kockä aacii bï la të bï kek la lön thïn.’ ” Ku lön ye Nhialic lueel ë tö thïn theer wäär cï yen piny cak.

4 Rin ayeku yök aya athör theer wël Nhialic yiic løn cï Nhialic lön luɔide yic aköl ye nün dhorou, tewäär cï yen nhial ku piny cak ku kæk tö nhial ëbën thöl.

5-6 Cït løn cï Nhialic ye lueel, “Kockä aacii bï la tën lön.” Ku koc ke cï wët kënë kaŋ piŋ aa këc bën la tën lön rin cï kek wët Nhialic dhöl yic.

7 Ku Nhialic ë cä aköl dët looi. Ku ë yen akölë yen cï yen jam tënë Debit wäthëer, cït të cï ye gät thïn athör theer wël Nhialic, “Na pieŋkë Nhialic röl ke cöt akölë, ke duökkë kuec cïmën koc theer.”

8 Këya, duökkë tak løn cï wärkuan dït, pan wäär cï Nhialic lueel bï kek la lön thïn dööt wäär yeet kek pan kanaan, kek bányden Jocua wäär cï bën a bëny Mothith cök. Duökkë tak, rin na ke cï pan cï Nhialic luɔi ke dööt, ηuöt akëc Nhialic bën lueel løn le yen aköl dët bï koc cï wëtde gam, bï kek la lön thïn ke ye, bën.

9 Ee yic! Aŋicku løn ηot bï yen la lön tënë koc wët Nhialic gam, cïmën wäär cï Nhialic lön nün kadätem cök wäär cëk yen pinyhom.

10 Rin raan cï lön cï Nhialic thon yök, abi lön luɔide yic, cïmën wäär cï Nhialic lön luɔide yic.

11 Këya, luuiku apath buk lön kënë yök, rin bï ciën raan tök kamkua mär, cïmën wäär cï wärkuan dït kuec bïk wët cïi gam.

Athör cī gät koc Itharel cī gam 4:12   x   Athör cī gät koc Itharel cī gam 5:3

12 Wët Nhialic arëer thïn ku alui piërda yic akölaköl. Wëtde aril apei, ee lööny koc puöth bï käpath ku kärec tö yopuöth tek thook. Acüt tõj moth dhie rüj teem bï yom la tek thook.

13 Acin kë lëu bï thiaan tënë Nhialic. Añic kë cï cak ku adaai kériëec ëbën. Acin kë lëu raan bï thiaan tënë ye. Ku ë yen aye bën lëk kärec.

Jethu yen ë raandit apei käk Nhialic

14 Jethu Wën Nhialic, yen ë raandit apei käk Nhialic rëer kek Nhialic. Na ye käya, ke yo muk gamda apath.

15 Raandan dít apei käk Nhialic acie yepuöu ë pën yo cok alon ye yok luui kärec. Rin yeen écii jøñrac them aya ë dhöл juëc yiic címënda. Ku acin awuöc cï looi.

16 Lokku tënë Nhialic cï nyuc thönyden dhëen nhom ke yo cii riöc. Tëen, yok aabi lier puöu yön, ku yönku dhëen bï yo kony të wic yok kuöny.

5

1 Raandit käk Nhialic theer ë ye kacke kuany bï ya jam tënë Nhialic rin koc ëbën. Ku nëk käj bï yen ke Nhialic door rin bï Nhialic käkken rec yekë looi päl piny.

2 Ku yeen aya, ee ye luui kärec akölaköl rin ye yen raan. Ku käya, alëu bï koc cï määär, ku koc cïn kë njickë njuäään.

3 Ku rin cii bëny ye riel apei wët Nhialic yic, ee käj nök bï yen ke Nhialic door rin kärec ye kacke looi, ku rin käraacke aya.

Athör cï gät koc Itharel cï gam 5:4 xi Athör cï gät koc Itharel cï gam 5:12

4 Acïn raandit käk Nhialic rot kuany ë rot. Ee Nhialic ë rot yen ë raanden cï tak lõc cïmën wääär lõc yen Aron.

5 Këya, Bänyda raan cï lõc ku döc ëcïi bääny ye yen raandit käk Nhialic rum. Ee Nhialic yen ë lõc ye wääär lueel yen ye ëlä, "Yin ë Wëndië, Ya akölë, yen acï ya Wuur."

6 Ku acï göt athör theer wël Nhialic yic lõn cï Nhialic ye lueel aya akoldët ëlä, "Yin acï lõc ba ya raan käk Nhialic akölriëec cïmën Melkidhedek."

7 Wääär ciëj Jethu pinyhom, ëci röök apei tënë Nhialic, ku cœl Nhialic ke dhiau, Nhialic lëu ye bï kony thou yic. Ku yen acï Nhialic bën kony rin yen Jethu yön ke loi këden wïc.

8 Na cök alõn ye Jethu Wën Nhialic, ke yeen acï dhiel bën gum bï kë wïc Nhialic yen bï looi dhiel ñic bï wët.

9 Ku wën cï yen jäl a raan la cök, cï luɔide lëu, acï bën aa raan ye pïr akölriëec ëbën yön thïn ë koc wëtde piñ ku loikë.

10 Ku ë yen kë cï Nhialic ye bën nyuöth koc ëbën, lõn ye Jethu Raandit apei ë käk Nhialic akölriëec ëbën cïmën Melkidhedek.

11 Ala wël kök ril kek ba lëk we ë wëlkä cök, ku aril yic ba ke teet yiic rin wek aacit koc la yïth adök, cïi kän ye piñ.

12 Na we cï wepuöth päl piny, ñuöt wek aa koc kök piööc wët Nhialic ëmën, rin tën gam wek ye bæk aa koc cï gam acï mëc. Ku wek aacï dhuk ciëen, arëk nadë ke wek aa wïc koc ben we piööc wël tueñ

Nhialic wäär cäk kanj njic. Wek aacit müth kor njot ke dhil muk ë ca, këc guo düt bïk müth müth ril köth.

¹³ Ku raan njot cït manh koor muk ë ca, aye nyooth lön këc yen wët Nhialic deet apath. Añot cït manh kuc këpath ku kërac.

¹⁴ Miëth ril köu ee kën koc cï düt, koc cï röt piööc bïk käpath ku kärec njic.

6

¹ Lokku tueñ buk we piööc wël bï we cõl anjic käjuëc. Acä wïc ba we piööc käk wäär wiëckë bæk ke njic bæk aa koc cï gam. Acä wïc ba bën lëk we bæk wepuöth dhuök ciëen rin adumuöömkun ku bæk Nhialic gam. Käkkä aa njieckë ke theer.

² Piööc rin lökwëi, ku piööc bï cin tääu koc nhüim bï Wëi Nhialic lööny koc gup. Ku jõl a piööc bï Jethu kocken cï thou bën jöt bei thou yic aköl le yen dhuk pinynhom, bï luk bën looi kam koc cï wëtde gam, ku koc cï jai wëtde. Piööc cït kënë acie yen path bï ya dhuök yic tënë we akölaköl. Kek aa käk ye ke piööc jœk.

³ Apath buk la tueñ buk käjuëc kök njic rin Jethu. Ku ë yen kë buk looi të pël Nhialic ye.

⁴ Rin acii rot lëu bï koc cï jäl gamden yic cõl aa ben kepuöth dhuök ciëen. Keek aake cï yic kanj njic, ku njickë pür yam cïk yön tënë Raan cï lõc ku dõc, ku Wëi Nhialic.

⁵ Ee cïk njic lön puöth wët Nhialic, ku tüjkë käk jän göi.

⁶ Ku käk loikë ke ëmën, aa ben kek Wëi Nhialic piäät tim cï riüu köu, ku reckë guöp koc nhüim ëbën.

Athör cī gät koc Itharel cī gam 6:7-8 xiii Athör cī gät koc Itharel cī gam 6:16

7-8 Raan cī wët Nhialic gam piände ëbën athöj ke dom dhie la tiøm path, ee pii yiïi na tueny deñ ku pur ke lok apath. Raan cít kënë aye Nhialic puëu miët tënë ye, ku kony bï pïr akölriëec ëbën yok. Ku dom ye puur ku la kuøth cil thïn, acít raan ye lëk wët Nhialic ku cii piïj. Raan cít kënë aye Nhialic tëm awuöcdit bï yen rëer pan mac akölriëec.

9 Na cök alon cī yen we gät athör kënë wek mäthkië, ka ñiec wek aa ñot we la tueñ apath. Wek aa ñot we kuany dhël pïr akölriëec ëbën yic.

10 Nhialic acie mütil nadë ke mär nhom käpuøth cäk looi, ku të nhieer wek ye thïn cäk nyuøth ye käk cäk looi yiic, ku käk ñot ke luøikë ke ëmën rin kacke.

11 Ku wek aa wïcku bï ñek la tueñ ke loi käpath cít käpuøth theer akölaköl yet akoldä. Rin bï kë ñöthkë yenhom tieeñ.

12 Awïcku bæk röt cii dak luøi käpath yiic. Awïcku bæk ciët koc wäär cī gam, yet të yok kek këpuøth wäär cī Nhialic thön ke.

Athön Nhialic ëyic

13 Wäär lueel Nhialic ye lön bï yen Abaram gäm müth juëc, aci rot kuëeñ rin cïn yen raan dët dït tënë yen bï ye kuëeñ ë riëenke.

14 Ku lueel, “Yin alëk yic! Yin aba dœc ku gäm yi müth.”

15 Go Abaram tüüt ku ñöøth kë cī Nhialic rot kuëeñ yet të cī kënë yenhom bën tieeñ.

16 Të kuëeñ raan, ee kuëeñ rin raandit tënë ye. Ku kuëeñde aye gam.

Athör cī gät koc Itharel cī gam 6:17 xiv Athör cī gät koc Itharel cī gam 7:3

17 Ku ë wic Nhialic bii col ala gei, lon bii yen kee ci thon guot nhom ke ci war yic. Ku kuueej bii wetde dhiel a yic.

18 Nhialic aci yo lek kaj karou, athon ku kuueej, lon bii yen welke muk nhuum. Ku rin e kakkä karou, arjicku lon ye athon yic. Keek aacie rot ye waer ku Nhialic acie lueth ye lueel. Nhialic aci kenee lueel bii yo deet puoth apei lon bii njathda tenee Nhialic yehom tieej.

19 Ku rin njathda tenee Jethu yen aye yok thony Nhialic doot, tewaar ci Jethu la thin yonhuum tuej bii la rook ku lej Nhialic e rienkua.

20 Njoth ye yok Nhialic njooth kapuoth ci thon yo rin weikua yen e yo muk puoth, rin Jethu aci yo wat nhuum pan Nhialic. Ku yeen aci jal a raandit apei kak Nhialic cim'en Melkidhedek, akolriee.

7

Melkidhedek

1 Melkidhedek e ye benydit gen col Thalam, ku yen aya e ye raandit apei kak Nhialic Madhol. Nayon akal tok ke piñ lon ci Abaram la dhuk ton yic ke ci ton bany wuot kajuan cop.

2 Go Abaram Melkidhedek juer ton thihaar kak ci ke la peec ton yic. Melkidhedek, wetde yic, "Beny la cok." Ku e ye beny doer aya. Cim'en rin genden col Thalam, wetde yic, ee "Döör."

3 Acin wun ku man ku kuat. Ku ten jook pierde rot thin ku le thok acii jic. Arreer ke ye raan kak Nhialic akolriee cim'en Wén Nhialic.

4 Jalkë tij tē diüt Melkidhedek thïn! Agut Abaram guöp, raandit wärkuan dït theer, aci töj thiäär käkken wäär cik la peec tøj yic, juér ye.

5 Alëu raan bï gam lön ye kë cï Abaram ajuér gäm Melkidhedek yic, tën ye Melkidhedek raan Lebi, kuat Abaram kek koc käk Nhialic è koc Itharel wäär tök thiäär yic juaar tënë kacken cït lön Mothith.

6 Ku yen Melkidhedek acie raan kuat Lebi, ku aca ajuér bën lööm tënë Abaram ku cuët pii. Ku Abaram acä athön Nhialic yön.

7 Ku aŋicku aya lön raan yen koc dœc, awär raan bën tënë ye bï bën dœc.

8 Ku dët aya, koc käk Nhialic wäär ajuér kuany, aake ye koc è path, aaci bën thou cimën bï yok thou, ku aye athör theer wël Nhialic lëk yo lön Melkidhedek apir.

9 Alëu buk lueel lön ye Melkidhedek raandit apei käk Nhialic tënë koc Lebi, koc käk Nhialic. Rin Abaram wundit kuat Lebi, yen aci töj thiäär käk wäär cik la peec tøj yic juér Melkidhedek.

10 Këya, alëu bï lueel lön koc Lebi aaci töj thiäär juér Melkidhedek aya, rin ye kek koc riem Abaram.

11 Na lëu koc Lebi, koc käk Nhialic bïk yo col aala cök, ḥuöt acin dët ben raan dët käk Nhialic cimën Melkidhedek bën, raan ciï cït Aron, raandit käk Nhialic wäär è kuat Lebi. Ku koc Lebi, koc käk Nhialic aake buoth löj Mothith yic.

12 Ku aa këc yo bën col aala cök. Ku këya, acie raan dët käk Nhialic yen wičku è rot, yok aa wič löj dët yam aya.

13 Jethu Bänyda, raan jiεem yok riεnke emen, ee

Athör cï gät koc Itharel cï gam 7:14 xvi Athör cï gät koc Itharel cï gam 7:24

cie raan dhiënh Lebï. Ku acïn raan töj kuatde cï kanj a raan käk Nhialic, ee Nhialic door yïk nhom.

¹⁴ Añicku lön Bänyda Jethu ë raan dhiënh Juda. Ku akëc Mothith puösl bï koc dhiënh Juda ya koc käk Nhialic.

Raan dët käk Nhialic cït Melkidhedeck

¹⁵ Acï jäl la gei apei ëmën, të le raandit dët käk Nhialic cït Melkidhedeck tuösl.

¹⁶ Raan këc aa raandit käk Nhialic cït löj cieenj koc pinynhom, aci ya raandit käk Nhialic cïn kë bï rielden pür akölriëec ëbën kanj rac.

¹⁷ Rin aye athör theer wël Nhialic lueel ëlä ë riënke, “Yin abi ya raan käk Nhialic akölriëec ëbën cïmën Melkidhedeck.”

¹⁸ Ku löj theer wäär aci puösl acii ril. Acie koc ë kony.

¹⁹ Rin löj Mothith acie koc cïl aala cök. Ke ëmën yok aala löj yam yo cïl aŋjöth lön bï yok thiök kek Nhialic.

²⁰ Ku dët, Nhialic ëcï kuëejen aya këde. Ku acïn koc kök cï ya koc käk Nhialic cï yen kuëejen këden.

²¹ Ku Jethu aci ya raandit käk Nhialic apei rin cï Nhialic kuëejen wëtde wäär lueel yen ye ëlä, “Yen aci kuëejen ku acä bï waar yic. Yin ë bëny akölriëec ëbën.”

²² Rin ë kuëejen kënë yen aci yok ye ŋic lön löj dëöör ë yam cï Nhialic looi ë Jethu, ya këpath.

²³ Ku dët ciï kek thöj akin. Koc käk Nhialic theer aake ye juëc, rin na cï raandit käk Nhialic thou, ke raan dët ala nyiende.

²⁴ Ku Jethu apür akölriëec ëbën, luɔiden ë yen raandit käk Nhialic acie rot ye waar.

25 Jethu ala riel düt bï koc buøth dhölde yic kony
ëbën, koc wïc ye bïk la tñené Nhialic. Rin ë rëer ke
läjn Nhialic ë riënken.

26 Jethu yen ë raandit käk Nhialic cī käkkua lëu.
Arëer ke dhëëñ Nhialic, acïn guöp adumuëom, ku
yen acï Nhialic tük bei tñené koc käræc looi, ku tëeu
käk cï cak nhüüm ëbën nhial.

27 Yen acïi thönj kek kocdit käk Nhialic wääär
yök nök ruöön thok ëbën, rin bï adumuëomken ku
adumuëom kacken päl piny. Jethu acïi thönj ke ke.
Acï rot juaar arak tök wääär thou yen tim cï riüu köu
rin adumuëom koc ëbën.

28 Këya, alëuku buk ñic lön koc käk Nhialic wääär
ë luui dhöl löj Mothith aake cïi la cök. Ku athön
Nhialic cï yen kuëëñ wääär löj Mothith ëbën cök, acï
Wënde looi bï ya raan la cök akörlriëec ëbën.

8

Jethu yen ee raandan düt käk Nhialic

1 Wët ril yen wïcku buk lëk we, ee lön le yok
raandit käk Nhialic cï nyuc lön cuëc thöny Nhialic
Madhol nhom nhial.

2 Jethu alui ke cït raandit käk Nhialic, të rëer
dhëëñ Nhialic thïn ayic tén ë looi Bëny ke cie raan.

3 Ku cït lön ye raandit käk Nhialic kuany bï käj
aa juaar ku nök yök téné Nhialic, ke raandan düt
käk Nhialic aya adhil la kë ye juër Nhialic.

4 Ku na Jethu rëer pinyhom, ñuöt akëc kañ a
raan käk Nhialic, rin koc käk Nhialic, ke ye Nhialic
näk yök cït të ye löj Mothith luël ye aake tö thïn.

5 Ku luoi yekë looi kek koc käk Nhialic kä, ee ye
küüt yen ë ye kek käk ye looi nhial të rëer dhëëñ

Athör cī gät koc Itharel cī gam 8:6 xviii Athör cī gät koc Itharel cī gam 8:13

Nhialic thün kiëet. Ku yen athöŋ kek luoi Mothith. Rin wääär wic yen ye bii duël looi ecii Nhialic lëk ye elä, "Adhil njic lön yin adhil käj looi ebën cït teden wääär ca nyuoth yi e got nhom."

⁶ Ku Jethu emen, raandit kæk Nhialic aci gäm rieldit yen luui wär rielden. Rin döör yam ci looi kam Nhialic kek kacke anjuëen apei, rin döör yam aa reer kapuoth ci Nhialic thön yo thün.

⁷ Na löŋ döör tueŋ wääär la cök nuot acin ke ci Nhialic löŋ det ben wic.

⁸ Rin ecii Nhialic yok lön löŋ döör tueŋ ecii path tene kacke, go lueel elä,

"Nin aaci thiök, lueel Beny,
te bii yen löŋ döör yam looi kek koc Itharel ku koc Juda.

⁹ Acii bii ciët döör tueŋ wääär ca looi kek wärken dit aköl

wääär nyeei yen keek pan Ijip.

Aake koc lön döör ca looi ke keek muk nhom apath, gua kuec e keek, lueel Nhialic.

¹⁰ Emen, döör ba looi kek koc Itharel nün bii ben cök
akön,
lueel Beny.

Yen abi lööŋkië tääu kenhiim ku kepuoth.

Yen abi ya Nhialicden ku yekë kackie.

¹¹ Acin raan e kamken bii miëthakën ben piëc, nadë ke lëk kocken e baai, 'Nic Beny.'

Rin keek aabä njic ebën, meth ku raan dit.

¹² Yen abä adumuöömken päl piny, ku ca käracken
ben kuëec nhiiim."

¹³ Jalkë tiŋ emen, wén lueel Nhialic yen ka bii löŋ
döör yam looi, ee njic lön ciï löŋ döör theer path, ku

añicku aya, na cī këdäŋ riääk apei ka cīn kë kuny koc.

9

Të ye Nhialic duəor thïn wätheer

¹ Löŋ döör tueŋ ë la teden ye Nhialic duəor thïn, ku tē ye Nhialic door thïn écī looi aya pinynhom tēn. Koc käk Nhialic Lebi aake ye Nhialic door yön cī puöl bii ke Nhialic ya door thïn, ku duël aake tō pinynhom ë tēn.

² Duël ye Nhialic door thïn ë ye looi ke ye yic rou. Yöñ ye kanj yök tē le koc duël yic, ee cōl Tëyaath ë Nhialic. Ku lōŋ kēnē, many adök ë dēp ë ye tööu thïn, ku agen ye ayum cī juër Nhialic tääu yenhom aya.

³ Ku yön tō alanh cī duël tek yic köu, ee cōl yön Yaath apei ë Nhialic.

⁴ Ku ë yön kēnē yen arëér agen thïn, agen cī tōc nhom miliän tōc ye raan käk Nhialic Lebi adöŋ njir cī took tööu yenhom, ku ë yön kēnē aya yen arëér röndit tet, ye cōl Röŋ Löŋ ë döör thïn. Ku yen arëér töny mana thïn, ku wai Aron ë ye reëer thïn aya. Wai kēnē écī Nhialic cōl acil köu ayör ku looi yöök cōk alon ee yen tim theer cī riel. Ku aleel dít tet karou cī lööŋ Nhialic kathiäär göt thïn, aa tō thïn aya.

⁵ Ku ë röŋ döör kēnē nhom, atuuuc nhial karou cī kiëet, cōl Kerubin ë diik aake tō thïn. Ku keek aake ye Nhialic nyuɔoth. Aake la köth wuɔk dít rök kum nhom tēn yen ye cōl, “Pēl Piny Kärēc.” Rin tēn, arak tök ruɔön yic, raan dít käk Nhialic ë ye koc wiëth

Athör cï gät koc Itharel cï gam 9:6 xx Athör cï gät koc Itharel cï gam 9:12

rim kë cï nök tënë Nhialic rin be adumuöömké ku adumuööm kacke päl piny. Ku ëmën acä wïc ba käjuëc kök njeç rin ee kënë teet.

⁶ Këya, koc käk Nhialic aake ye Nhialic door cït të cï guiër ye. Aake ye la yön tueñ bï kek Nhialic aa la door thïn.

⁷ Ku yön yaath Nhialic, ee raandit käk Nhialic yen ë la thïn ë rot, bï la röök thïn arak tök ruöön tök yic. Të le yen yöt, ee riem weñ cï juër Nhialic muk bï la wiëth yöt, bï Nhialic awäcke ku awuööc ye kacke looi ke kuckë päl piny.

⁸ Aye Wëi Nhialic nyuöth yo ë kënë yic lön nadë ke dhël la yön yaath Nhialic ë yic, ajet këc ñaany thok cït lön ñot koc lui dhël theer.

⁹ Kë lëuku buk deet ë kënë yic aya ëmën, ee lön nadë ke riem weñ cï juër Nhialic ye wiëth koc, aacie koc ë Nhialic door ye looi bïk puöth la cök.

¹⁰ Käkkä ebën aa käk löj theer, löj ye käj nök ku cuet ke ë path. Ku käjuëc kök ye looi bï awuööc laak wei, aa koc gup path ayeer kek aaye lóok. Käkkä aa lööj ke rëër thïn theer cïn kë yekë kony yet të bï Nhialic dhël yam, dhël adumuööm nyaai koc puöth guïir.

Löj Yam cï Jethu thany ë riemde

¹¹ Jethu acï ya raan dït käk Nhialic. Käjuëc path cï bën pinynhom rin cï yen la duël dït la cök ë Nhialic yic, duël cïi loi koc cin pinynhom ë tën.

¹² Wäär le Jethu duël yic, écï la të dhëj apei arak tök bï rëër thïn akölriëëc ebën. Ku wäär le yen ë tëën acie riem thök ayï riem weñ yen cï la wiëth duël yic.

Athör cī gät koc Itharel cī gam 9:13 xxi Athör cī gät koc Itharel cī gam 9:20

Ee riemde yen ècì juér Nhialic rienkua bï yo luök akölriëec èbën alanden.

13 Wätheer koc käk Nhialic aake ye riem thök ku riem muɔr lööm bï kek koc wiëth, rin bï awäcken päl piny. Ku keek aya aake ye manh wej è døu nök ku nyopkë abi ya col. Ku liörkë è piiu ku wïth kek koc la gup adumuööm rin bï adumuöömken wuööny wei.

14 Na ye käya, bï riem Raan cī lœc ku dœc yiëndë, cī adumuöömkua bï laak wei yopuöth, ku buk lœu buk Nhialic pîr ya luööi? Ku riel Wëi Nhialic yen aci Raan cī lœc ku dœc rot juér Nhialic è rienkua. Käya, ajuér la cök cïn diu.

15 Ku rin è wët kënë yen aye Jethu raan yen loi löj döör yam, rin bï koc wäär cī Nhialic thön pîr akölriëec èbën, pîr yok. Kënë abi rot lœu rin cī Jethu thou bï koc waar käreç yiic, käk wäär cī looi löj döör tuej yic.

16 Kënë athöj kek raan kakké ciëen të bï lök ték ke të le yen thou. Ee ke bï ñek è miëthke yiic lök lööm të le yen thou than piny.

17 Ku acin raan kädaj guo nyaai të ñot piiñ yen. Ku na le thou ke kawen cī döj aaye ñek kë cī ték ye jäl nyaai.

18 Agut löj döör theer aya, awic bï kädaj kañ nök bï riem kuér bï të door Nhialic thün jäl la cök.

19 Mothith è ye koc kañ lëk lööñ Nhialic èbën. Ku jäl riem miöör ku thök cī nök liääp è piiu, ku wïth athör cī lööñ gôt thün ku koc.

20 Ku lueel, “Kënë è riem löj döör, löj cī Nhialic lëk we bæk muk apath.”

Athör cī gät koc Itharel cī gam 9:21 xxii Athör cī gät koc Itharel cī gam 10:1

21 Ku Mothith ë ye duël ku käyaath ye tööu thün wiëth riem aya.

22 Këya, cimën löj theer, yök aake ye nøk bï riemden lööm bï koc köc, ku na cïn kë näk bï riem kuér ka adumuööm aacii pël piny.

23 Duël ye Nhialic door thün ku kök tõ thün ebën, aake ye kák ye duör ë yic tõ pan Nhialic kiëet, rin ye käreec tõ koc gup wuööny wei rin yök ye nøk ë path. Ku luai ë yic nhial tënë Nhialic, adhil wic ajuér la cök,

24 Këya, Raan cï lœc ku dœc akëc la duël ye Nhialic door thün yic, duël looi raan pinynhom ë tën këcüt küit ye ke käreec wuööny wei koc gup rim ë yök. Yeen nhom guöp aci la pan Nhialic, ku arëer thün ke löj Nhialic emen rienkua.

25 Raandit kák Nhialic kuat Lebi ë ye duël la wiëth riem kë cï nøk cie riemde arak tök ruöön thok ebën. Ku Jethu akëc rot juuar arak juëc, aci rot gam arak tök gilin.

26 Ku emen aci bën arak tök cït të cï Nhialic ye guieer thün bï rot bën juër Nhialic bï adumuööm nyaai.

27 Cimën ye raan thou arak tök ku yëth luk yic arak tök Nhialic nhom,

28 Jethu aci gam bï thou arak tök bï adumuööm koc ebën nyaai. Ku abï bën dhuk ku acii bï bën thou rin adumuööm, ku ë rin bï yen koc njöth ye bën luök.

10

1 Löj theer Mothith, ee küit yen ë ye käpuoth bï röt looi aköldä kiëet. Ee cii thöj kek käpuoth cï bën kek Jethu raan cï lœc ku dœc. Käk ke ye näk

Athör cī gät koc Itharel cī gam 10:2xxiii Athör cī gät koc Itharel cī gam 10:10

Nhialic ruöön ëbën cüt tēn löj theer, aake cie koc ke ye Nhialic door col aala cök.

² Na käk ke ye näk Nhialic koc col aala cök, ḥuöt koc akëc la tuej ke ye käj näk Nhialic. Rin ḥuöt käkkä aake bā adumuööm koc Nhialic door wuööny wei arak tök, ku cik ben ya tak lən le kek gup adumuööm.

³ Ku keek aake ye käk yekë näk Nhialic ruöön thok ëbën, col aa takkë lən le kek gup adumuööm.

⁴ Rin acii rim yök ku rim thök ye nök ləu bïk adumuööm wuööny wei.

⁵ Këya, èci Raan cī ləc ku dəc lëk Nhialic wäär bii yen pinyhom elä,

“Yin acii wïc käk ye nök ku käk ye juer yïin,
rin cī yin ya gäm guöpdiëñ bï juaar tēnë yïin.

⁶ Yin acie puöu ye miët yök ye näk yïin tëdë ke ye käk
ye juer yïin bïk adumuööm nyaai.

⁷ Ku lueel, yenakin ba kë wïc looi Nhialic Madhol,
cimën cī ye göt riënskië athör löj theer yic.”

⁸ Èmën, tääukë wepuöth piny ku takkë wët cī Jethu lueel tuej elä, “Yin acii wïc, ku tëdë yin acie puöu ye miët tēnë käk ye juaar, ku käk ye näk yïi bïk adumuööm nyaai.” Aci lueel këlä cök alon ye käk ye juaar looi cüt të ye löj ye lueel thïn.

⁹ Ku lueel, “Yenakin Nhialic Madhol, ba kë wïc ba looi, looi.” Këya, Nhialic aci tëtheer ye ye duor thïn puöl, ku ween Raan cī ləc ku dəc thïn, bï riëmde kuér rin bïk adumuööm koc ëbën nyaai.

¹⁰ Jethu raan cī ləc ku dəc aci kë wïc Nhialic tēnë
ye bï looi, looi. Ku rin cī yen rot juaar arak tök
theer, käkkuan rec aaci wuööny wei ëbën.

Athör cï gät koc Itharel cï gam 10:11xxiv Athör cï gät koc Itharel cï gam 10:21

11 Raan käk Nhialic Itharel, aye käj nök wäthær akölaköl bï yen Nhialic door. Ku aaye käk töj thöj juér Nhialic arak juëc. Ku käk ye ke juaarkä aake cie adumuööm ye nyaai.

12 Ku Raan cï lœc ku dœc acï rot juaar arak tök rin adumuööm, ajuér cï ye bën lœu bæ awäckua nyaai akölriëec ében.

13 Ku émén atit yet të bï Nhialic koc aterde guir ku dhuk ke yecök ciëen.

14 Ku ajuér cï looi arak tök, acï koc cï adumuöömken nyaai looi bïk la cök akölriëec.

15 Ku Wëi Nhialic ë jam tënë yo ë wët kënë aya. Acï lueel élä,

16 “Löj döör ba looi ke ke akïn nïn bï bën cök, lueel Bëny. Yen abi lööñkië tääu kenhüim ku kepuöth.”

17 Ku ben lueel, “Yen acïi adumuöömken ku kärec yekë ke looi ben kuëec nhüim.”

18 Wek paan ë ma, kärackua aacï päl piny papot. Na ye käya, le dët ñot wïc yok bány bïk yïk aa nök rin bï adumuöömkua päl piny?

Bäk lok tëthiääk ke Nhialic

19 Këya miëthakäi, yok aacï nhüim lääu alanden buk la Yon Yaath apei ë Nhialic tö nhial, rin cï Jethu rot juaar bï nök bï riemde kuëer.

20 Wäär thou yen tim cï rïiu köu, acï kën yo gël buk cïi la Yon Yaath apei ë Nhialic bën rac. Ku jöt rot rañ yic, ku émén arëer Yon Yaath apei ë Nhialic ke lärj Nhialic rienkua.

21 Ku na cuk la raandit käk Nhialic yen mac koc Nhialic,

Athör cï gät koc Itharel cï gam 10:22xxv Athör cï gät koc Itharel cï gam 10:29

22 cït mënë ye käkkua yith, lokku të rëér Nhialic thïn thönyde nhom ë puön yer ku gam cïn yic diu. Lokku kek puöthkuan yer cïn yiic luoi kärec rin cï ke lœk riem Jethu. Ku rin cï yo muoac nhïïm bï adumuöömkua laak wei aya.

23 Këya, mukku kë cï thön yo piän tök ke yo cie puöth ë rou, rin anjicku raan cï yo thön ë wëtde tieenj nhom.

24 Takku të bï yok yopuöth aa deet thïn, buk nhiër ku luoi path aa nyuoath.

25 Dukku kë ye yok yonhiïm mat yodhie päl cïmën ye wämäthkuan kök ye looi. Lok tueñ yo cï dhöör yo deet yopuöth, buk röt aa lëk buk aa bën amat yic, anjicku Aköl bën Bëny aci thiök.

26 Acïn kæk ye näk Nhialic lëu bï adumuööm päl piny, të ñot le yok tueñ yo loi kärec ke yic cï lëk yo.

27 Këya, yok aa dhil tüüt yo riöc rin aköl bën Luñdit, yok koc cï wët Nhialic dhööl yic, yok aabï tém awuöc bï yok rëér pan mac akörlieëc ebëen.

28 Anjiekë, wätheer të kueec raan bï löj Mothith cïi piñ, ku gaoñy koc karou ayi koc kadiäk, ka dhil yäth ë kocdit nhïïm, ku biöök aleel bï thou.

29 Jälkë thööñ, na ye raan cï löj Mothith dhööl yic tém awuöc cït kënë, ke ya awuöc yïndë bï Nhialic tém koc cï kuec wët Wënde? Acït lön cï kek Jethu dhööl guöp, ku cuitkë, ku witkë piny ku këckë yic. Ku acït lön cï kek dööör cï Jethu looi riemde kamken yööñ yic. Ku acït lön cï kek Wëi Nhialic läät wël rëc rem apei, cök alon kony yen ke. Kockä aabï dhiel tém awuöc thiek apei.

Athör cī gät kōc Itharel cī gam 10:30xxvi Athör cī gät kōc Itharel cī gam 10:39

30 Añicku yen raan cī ye lueel theer elä, “Pieñkë! Ee yen ala riel ba käj guöör.” Ku añicku lön cī yen ye lueel aya elä, “Bëny abi kacke tēm awuöc.”

31 Këya, abi rëec alanden tē ye yen Nhialic pür akölriëec èbën yen tēm raan awuöc.

32 Miëthakäi, takkë tēn ye wek rëér thün wäthær. Wääär cī wek wët Jethu gam, wek aa dhiel gum ku wek aaci puöth bën riel. Wek aakëc puöth bën bath rin kärëc cī we yön.

33 Wek aa we ye lat ku bui we aköldët. Ku aköldët, wek aa we è kōc kök kony tē tüj wek ke ke banj cimëndun.

34 Wek aaci gum kek kōc cī mac, ku wek aakëc puöth riäk tē wääär ye käkkun peec, rin njic wek yeen lön wek aabi käpath wär käkkä la yön pan Nhialic. Käpuöth cīn raan bï ke kañ nyaaï tēnë we.

35 Duökkë puöth bath bæk wët Jethu wai wei, rin wek aabi ariöpdit yön pan Nhialic.

36 Apath bæk wepuöth deet tē bëj we, rin ke wek aaci kë wic Nhialic looi, ku yökkë kë cī Nhialic thön we.

37 Rin aye athör theer wël Nhialic lëk yo elä, “Ee kaam thiin koor ku raan cī lueel ka bö acii bï gääu, abi guo bën.

38 Ku kockiën la cök aabi rëér gam yic, ku yen acii puöu bï miët tē cii kek kepuöth bï deet.”

39 Ku yok aaci cít kōc guo dhör bïk määr, ku yok aala gam bï yook luök.

11

Gam

10:30 L.rou 32:35, 36

10:38 Yab 2:3-4

Athör cï gät koc Itharel cï gam 11:1 xxvii Athör cï gät koc Itharel cï gam 11:8

1 Gam yen ë yo cöl aŋic käk njöthku ke bï röt looi.
Ku yeen ë yo cöl aŋic käk cuk ye tüj.

2-3 Ee gam yen aye yok ye ḥic lön ë cæk Nhialic
piny ku nhial kek käk tō thün ebën wët lueel ë path.
Ku käk yeku ke tüj emen acin kën cii Nhialic lööm
bï yen ke cak. Ku wäär le wärkuan dït gam tñë
Nhialic, yen aci Nhialic ke bëن gam.

4 Ku gam yen aci Abel Nhialic bëن juer këpuoth
cï Nhialic bëن nhiaar apei, wär kë cï Kain mënhë
juuar tñë Nhialic. Ku gamde yen aci Nhialic puöu
bëن miët tñë ye. Ku ḥic Nhialic lön ë yen raan la
cök. Këya, kë cï Abel looi cï yen Nhialic gam apei
aŋot yeku yok yopuöth ke path emen të tek yok ye,
cök alon cï yen thou theer.

5 Ku raan dët la gam ril cït Abel aya, ee ye Enok.
Gamde yen aci Nhialic ye bëن jat nhial ke këc thou.
Guäpde akëc bëن yok rin cï Nhialic ye nyaai. Aye
athör theer wël Nhialic lueel lön Enok ë ye Nhialic
cöl amit puöu, wäär rëer yen pinyhom.

6 Acin raan lëu ye bï Nhialic cöl amit puöu të cïn
yen gam. Rin raan bëن tñë Nhialic adhil gam lön
Nhialic atö thün, ku ë koc ye thiëec gäm kë wickë.

7 Ku gam yen aci Noa wët Nhialic bëن piŋ, wäär
lëk Nhialic ye ye lön bï aboordit bëن bï koc la gup
adumuösm bëن tëm awuöc. Go Noa wët Nhialic
gam. Ku guen riäi ka aboor këc bëن bï yen kacke
kony. Ku gamde akëc yen kärec ye kocken kök ke
looi bëن nhiaar. Ku Noa aci Nhialic bëن cöl ala cök
rin gamde.

8 Ku ee gam aya yen acol Abaram agam kë cï
Nhialic lëk ye. Ku ler pan cï Nhialic lëk ye cök alon

Athör cī gät koc Itharel cī gam 11:9xxviii Athör cī gät koc Itharel cī gam 11:16

awën kuc Abaram ë pan kënë. Pan kënë yen ëcii Nhialic lueel lön bï yen ye gäm miëthke aköldä.

⁹ Ku gam yen aci Abaram bën cien ke ya alei pan wääär cii Nhialic thön ye. Ku jøl njööth lön bï Nhialic piny kënë gäm miëthke aköldä. Ku jøl cien duël yiic. Ku lök Ithäk kek Jakop cien thün aya, koc wääär cii Nhialic thön lön bï yen piny kënë yiëk ke.

¹⁰ Abaram aci rëér ë pan kënë ke tit gen cii Nhialic buth, yen cii Nhialic thön ye cii cüt duël.

¹¹ Ku ë gam cii Abaram Nhialic gam yen ë dhiëéth yen meth cok alon wääär cii yen dhiëp apei. Ku tiënde Thara ke cii dhiëth. Aci njööth lön bï Nhialic athönde tieenj nhom.

¹² Na cok alon awën cii Abaram dhiëp apei, bï raan ëbën njic lön cii yen bï bën dhiëth, ke yeen aci bën a wundit koc juëc apei cüt lieet, ku kuel nhial cie kueen.

¹³ Kockä ëbën aaci gamden muk agut të thou kek. Keek aake këc käk cii Nhialic thön ke yön. Ku aake yekë tij témec, ku gamkë ke ke mit puöth. Ku ë yekë lëk koc lön aa rëér kecít jööjl pinynhom ë tën, ke bï ber të cii lëk ke.

¹⁴ Alëuku buk njic ëmën lön koc jam këlä, aaye kë nyuɔoth lön wïc kek pan bï ya panden.

¹⁵ Na yekë tak lön ye pan cik nyääj wei panden, njuöt aaci dhuk thün.

¹⁶ Ku acik wïc kepuöth apei bïk yet pan path, pan tõ nhial. Ku Nhialic acie guöp ye yär të cöol ye, ke Nhialicden. Ku këya, aci gen path guiir tënë ke.

11:8 Cäk 12:1-5   **11:9** Cäk 35:27   **11:11** Cäk 18:11-14; 21:2

11:12 Cäk 15:5; 22:17; 32:12   **11:13** Cäk 23:4; 1Lëk 29:15; Wk 39:12

Athör cī gät koc Itharel cī gam 11:17-18xxixAthör cī gät koc Itharel cī gam 11:26

17-18 Ku gam yen ëcī Abaram rot guiir bī wënde Ithäk nök wääär them Nhialic ye. Yen Abaram raan cā athön Nhialic yön, ee wīc bī manhden töj tōj yenhom nök, cok alon cī Nhialic ye lueel tēnē ye lōn ë Ithäk yen abi yin mith ca thön yi yön tēnē ye.

19 Acī Abaram tak lōn bī Nhialic Ithäk jöt aköldä. Ku käya, Abaram acī Ithäk yön ke cīt raan cī Nhialic col aben pīr.

20 Ku gam yen acī Ithäk Jakop ku Ethau thön dōc Nhialic rin käk bīk yön aköldä.

21 Ku gam yen acī Jakop wēet wënde Jothep bēn dōc wääär cī yen thiōk ke thou. Ke käac ke cī yenhom guöt waiden ë yen piny thany, ku röök Nhialic.

22 Ku gam yen acī Jothep ye njic wääär cī thuonde thiōk lōn bī koc Itharel jäl pan Ijip. Ku lēk ke bīk yuomke cīi nyiēen pan Ijip aköldä le kek jäl.

23 Ku gam yen acī koc ke dhiëth Mothith ye bēn thiaan pēi kadiäk wääär cī ye dhiëeth. Ee cīk tūj ke ye manh path apei. Ku ke aake kēc rijsōc wēt kēc kek lōj bēnyηaknhom pan Ijip theek.

24 Ku gam yen acī Mothith bēn kuec wääär cī yen dīt bī cīi ye cool ke manh nyan bēnyηaknhom.

25 Na cī wīc bī puōu ya miēt, miēt ë puōu cie cej ë bēn luoi käreç yiic, ñuōt acī rēer pan bēnyηaknhom. Ku acī bēn nhiaar bī rēer kek kacke bī gum ke ke.

26 Acī yön yepuōu lōn bī yen käpath yön thīn tē guum yen kuōc cīeεj rin ë kacke. Cimēn wääär cī Raan cī lōc ku dōc gum, tēn tē bī yen käjuēc path yön pan Ijip. Rin ë njōth ariōp bī yön aköldä.

11:17-18 Cäk 22:1-14; Cäk 21:12   **11:20** Cäk 27:27-29, 39-40

11:21 Cäk 47:31; 48:20   **11:22** Cäk 50:24-25; B.bei 13:19   **11:23**

B.bei 2:2; 1:22   **11:24** B.bei 2:10-12

Athör cï gät koc Itharel cï gam 11:27xxxAthör cï gät koc Itharel cï gam 11:34

27 Ku gam yen acï yen bën jäl pan Ijip ke ciï riöc riääk puösu bënyñaknhom. Ku le tueñ ke gum ciët cï Nhialic cie tüj, tüj.

28 Ku gam yen acï Mothith wët Nhialic bën piñ. Ku guiir té bï koc Itharel jiël thïn pan Ijip. Ku lëk ke bik thök nök. Ku røthkë yøötken thook riem, rin na la atuny Nhialic bï müth röör ke køn dhiëëth bën nök, ke ciï müth röör kai koc Itharel met thïn.

29 Ku gam yen acï koc Itharel Wär Lual bën teem ke ciët cï döu. Nawén jøl wïc koc Ijip bik ke buoøth, ke wär ben thiäj ku moukë.

30 Ku gam yen acï koc Itharel päny gen Jeriko bën gööt nün kadhorou abi wüük.

31 Ku gam yen akëc adëjöñ col Rayäp bën nök kek koc gen Jeriko wäär nëk ke, rin cï kek jai ë Nhialic. Rin yen Rayäp nhom ë cä anëm koc Itharel lor ku nyuuc ke paande.

32 Koc këk juëc aya aa la gam. Acä lëu ba we lëk käk cï koc këk looi, cimën yi Gidiön, Barak, Thamthon, Jeptha, Debit, Thamuel ku koc këk Nhialic tüj.

33 Ku gam yen acï koc këk bäny bën cop. Ku yen ñic koc këk koc mac. Ku yön koc këk kë cï Nhialic thön koc. Ku ë yen acï koc këk köör bën der thook.

34 Koc këk kamken aaci mëc bën nök, ku rüickë röt bei ë paal thook. Koc këk ke niop aaci bën riel apei tüj yic. Ku copkë yäm apuruuk ë wuët këk.

11:27 B.bei 2:15   **11:28** B.bei 12:21-30   **11:29** B.bei 14:21-31

11:30 Joc 6:12-21   **11:31** Joc 2:1-21; 6:22-25   **11:32** Bäny
6:11-8:32; 4:6-5:31; 13:2-16:31; 11:1-12:7; 1Tha 16:1-1; 1Bj 2:11;
1Tha 1:1-25:1   **11:33** Dan 6:1-27   **11:34** Dan 3:1-30

Athör cï gät koc Itharel cï gam 11:35xxxi Athör cï gät koc Itharel cï gam 12:2

35 Rin gam yen acï Nhialic röök diäär bën gam, ku cäl kocken cï thou aa ben pïr. Ku koc kök aaciï bën aa gum ke cï kenhüüm waar, rin bï ke jöt aköldä.

36 Koc kök aya aake ye läät ku that ke. Ku koc kök aake ye rek ku mac ke.

37 Ku koc kök aake ye biöök aleel. Ku koc kök aake ye tem köth ë rou. Ku koc kök aake ye tem röt paal. Koc kök acïn kë yekë cienj, aa kët kek aake yekë kuööm keköth. Koc kök aake njöñ, ku aake ye banj ku kuc ke ciëëj.

38 Kockä éciï path bïk cieñ pinyinhom. Aake ye piny kuany yic ë path roor lieet. Ku ciëñkë adhuum yiic, ku kuör yiic ku gat yiic.

39 Ee njic lön le kockä ebën gam. Ku acïn raan tök kamken ca athöndit Nhialic bën yön.

40 Nhialic éciï këpath guuir ke njic yo. Këya, bï ke nhüüm ku yo looi buk la cök yodhie.

12

1 Këya émën, yok aa njic koc juëc wääär cï gamden nyuöth ténë Nhialic. Ku rin ë wët kënë pälku käk yo thel adumuööm yic, adumuööm yeku ke lac looi. Ku aa yo gël buk dhël Jethu buöth yic. Lok tueñ yo wääär ke yo cii dhör buk kë cï Nhialic guiér yo dööt.

2 Yeku rëér yo döt Jethu raan cï yo nyuöth dhël ku gam la cök. Ku rin miët puöu bï yön, yen acï yen ye gam bï thou tim cï riüü këu. Ku cii kuec bï kë looi cii päl, cök a wääär ye ke ye yöör guöp. Ku émën a rëér köñ cuëc thöny Nhialic.

Athör cī gät koc Itharel cī gam 12:3xxxii Athör cī gät koc Itharel cī gam 12:13

3 Takkē tē cī Jethu guum thün tewäär ye koc kēc wët Nhialic gam ye gaany thün akölaköl, rin bï wek cii dhör ku baathkē puøth.

4 Rin aŋot cīn raan cī nök, ayi raan cī yiék têtök kamkun koc cie wëtdun ye gam.

5 Cäk nhium määr wëet puøth ye Nhialic we wëet ke we cít miëthke?

“Manhdië, cök yipuøu piny tē wëet Nhialic yïïn, ku duk col aye kérac tē nyieeny yen yïïn.

6 Rin Nhialic ee koc nhieer keek cök piny.

Ku ee kuat raan cī gam kecít manhde tēm awuöc.”

7 Guömkē käręc kecít wëet Nhialic tēnē we, rin è yen we col acit miëthke. Nadé cäk kaŋ piŋ le manh kēc wun kaŋ that rin wic yen ye bï wëet?

8 Na cii Nhialic we yik awuöc wëet yen we cimën adhie ye wun müth miëthke wëet, ke wek acie miëthke.

9 Cimën ye yok nöt yo thek wärkua pinynhom è tēn tē cök kek yo that, cuk bï lëu alanden buk röt thön Nhialic, wun wëikua ku pür tē wëet yen yo?

10 Wärkua aa yo wëet tē kor yok buk njet cien kam koc run lik pinynhom è tēn, cít tē yekë yok ye ke path. Ku Nhialic è yo wëet akölaköl rin kapuøth buk yok buk dhëenje rom kek ye.

11 Wëet acie gua nhiaar nyin yic, aye yok ciët reec. Na lä theer, ke koc cī tēm awuöc aa la cök ku yekë koc è döör.

12 Këya, duøkkē riöc lak tueñ ke we deet wepuøth.

13 Biathkē dhël la cök yic, bï koc koor gam riel gamden yic. Ku cik mër wei wecök.

Athör cü gät koc Itharel cü gam 12:14xxxiii Athör cü gät koc Itharel cü gam 12:22

14 Miëthakäi, thëmkë bæk ñiec cien ke koc ëbën, bæk rëer dhëej Nhialic yic. Rin raan liiu dhëej Nhialic tënë ye acii bï kanj tüj.

15 Muökkë wenhüüm bï ciën raan cü dhëej Nhialic yok. Ku tiëerkë nhüüm paan ë moor bï ciën raan loi kérac met we wei ëbën. Anjiekë, ee dien tök yen ë wär rac nyin.

16 Acii path bï raan yepuöu ya yiëk bal. Ku cïn raan loi rot bï yic pial cimën Ethau wäär pël diëtde tënë raan buoth ye, rin cï yen ye gäm miëth koor ë path.

17 Ku anjiekë wäär wïc Ethau ye bï la tënë wun bï la dœc ku bï diëtde dhuök ciëen, ku akëc döc bëen yok tënë wun. Kënë akëc rot bëen lëu bï waar yic cok a wäär cï yen dhiau pii ë nyin.

18 Wek aa këc bëen we cit koc Itharel wäär cï la gön Thinai cok. Ku tüjkë manydit apei ke dëp. Nawën ke tüj luäät aya ke cï gôt paat piny ku looi muööthdit, ku yomdit apei. Ku ye bir yic ku mæér apei abik riöjc ëbën

19 Ku piñkë kanj yic ku röl la gëi. Aaci Nhialic piñ ke jam röldit apei, nawën ke lëkkë Mothith bï Mothith Nhialic löj bï cü ben jam tënë ke.

20 Ku aaci jäl bëen riöjc apei tewën piñ kek Nhialic röl ke lëk ke elä, “Acin raan yëet ë gön kënë cok, na cok a lëi ku le nhial ye ka biöök aleel bï thou.”

21 Agut Mothith aaci bëen riöjc aya apei wën looi käkkä röt abi ya lueel, “Yen aye riöjc lath.”

22 Wek aa këc bëen gön Thinai lööm. Wek aaci bëen gön Dhain lööm, yen cï Jeruthalem ë yam gen

12:15 L.rou 29:18

12:16 Cäk 25:29-34

12:17 Cäk 27:30-40

12:19 B.bei 19:16-22; 20:18-21; L.rou 4:11-12; 5:22-27

12:20

B.bei 19:12-13

12:21 L.rou 9:19

Athör cï gät koc Itharel cï gam 12:23xxxiv Athör cï gät koc Itharel cï gam 13:2

Nhialic pür buth yenhom. Wek aacï bën yan miët puöu dït yic tō atuuc Nhialic juëc apei thïn.

²³ Wek aacï bën tënë Nhialic yen luk looi tënë koc ebën. Ku tënë wëi koc path cï Nhialic looi bïk la cök.

²⁴ Wek aacï bën tënë Jethu cï lön döör ë Yam looi. Aci riemde juaar rin bï Nhialic adumuöömkua päl piny, rim cïi thöñ kek rim Abel wääär thiëc ë guur.

²⁵ Wek aa yööök bïk cïi kuec wët raan jam. Koc wääär cï kuec bïk wëtde cïi gam pinynhom tën aakëc bën puöl ke cïi tém awuöc. Na ye käya, buk poth këdë, yo cïi tém awuöc të cïi yok wët cï Nhialic jam tënë yo nhial piñ?

²⁶ Wääär röldé gón Thinai ëci piny yääk. Ku ëmën aci koc lëk elä, “Acie pinynhom rot yen ba yääk, yen abi nhial yääk aya.”

²⁷ Ku dët aya, kë ye wëlkä nyuööth ë lön kák cï cak aabi röt yääk ku nyiëei ë keek. Ku döñ kák cïi lëu bï ke yääk.

²⁸ Käya, yok aa koc cï Nhialic yiëk pan cïn kë bï ye yääk athëer. Lecku Nhialic ku dorku dhël ye col amit puöu, ku rëérku ke thekku ku riööcku ë ye.

²⁹ Rin ye Nhialic koc tém awuöc thiek apei, acit many adhie këriëec ebën ruööc piny.

13

Të ye Nhialic miëët puöu thïn

¹ Lak tueñ we nhiar röt akölaköl ke we cït mith tik.

² Lor jööl ë puön yer ku nyuööc keek apath. Rin cï koc kök atuuc Nhialic kanj lor ke kuckë ke.

Athör cï gät koc Itharel cï gam 13:3xxxx Athör cï gät koc Itharel cï gam 13:11

3 Duökkë nhüim ye mäǟr koc mac ku koc gum. Yakë ke kony ciët we mac ku guöömkë ke ke.

4 Thiëek adhil raan ëbën theek, röör ku diäär aa dhil röt theek kamken bï ciën raan dëëk ñek puöu. Nhialic abi koc cï rot thiaak ë luui akor tém awuöc, ku koc këc thiëek luui käk ë bal aya.

5 Duökkë ye wic wepuöth bæk la käjuëc apei, ye kedun muk yen ye yiëk yipuöu rot. Acï Nhialic lueel theer elä, “Wek aacä bï kan päl wei, ku wek aacä bï nyään wei.”

6 Na ye këya, rëérku ë cök ku ñöthku Nhialic, ku yeku lueel elä, “Ee Nhialic yen ë yen kony, acin kë ben ya riääc. Le raan lëu ye ba luöi kërac?”

7 Duökkë nhüim mär kocdit tueñ wäär we lëk wël Nhialic. Takké apath yen të piir kek thïn ayet të thou kek. Luööikë cïmënden gam yic.

8 Jethu Kritho acie rot ye waar. Ee yen töj aköl wäär ku ya aköl ku akölriëec ëbën.

9 Duökkë röt col aa rec ë nhüim piööc juëc koc göi ye lueel lön cii müith kök bï ya cam. Wek aa dhil wepuöth wël dhëëj Nhialic ku acie müith ye cam cïn kë yekë kuöny wëi koc ke cam.

10 Ajuër ye looi bï yo awaar kärëc yiic, acit ajuër löj döör wäär ye looi bï adumuööm päl piny. Ku acin raan ye puöl agut koc käj juaar tënë Nhialic duël yic bik riij län cï nök cuet.

11 Rin raandit käk Nhialic ë ye riem län cï juër Nhialic ýäth të yaath duël yic rin bï adumuööm päl piny. Ku län cï nök ë ye nyop roor abi ya col.

Athör cï gät koc Itharel cï gam 13:12xxxvi Athör cï gät koc Itharel cï gam 13:21

12 Ku Jethu aya, ee thou geu köu ayeer Jeruthalem. Tëwën nök ye ecii riemde kuér rin bï adumuöömkua päl piny.

13 Këya, dhilku biaath ayeer aya geu köu buk yär guöp wäär cï guum la röm kek ye.

14 Kënë adhilku looi, rin pinyhom të ciëj yok thïn acie yen të bï yok cienj thïn atheer. Yok aa tit gen yam yen bï bën.

15 Këya, cït mënë cï yok Jethu gam, yeku Nhialic leec akölaköl. Rin læc ye yok ye leec piäthkua èbën, yen ajuërdan ye nyuööth lön ye yen Bëny.

16 Duökkë nhüüm mär luoi käpath, ku kë ye wek röt kony kamkun, rin käkkä kek ajuér Nhialic cöl amit puöü.

Thek kockun dït wël Nhialic

17 Thek kockun dït wël Nhialic, ku piñ të ye kek yií wëët thïn, rin ye kek koc tit wëiku. Ku anjickë lön bï Nhialic ke thiëec aköldä të cï kek wëi koc tieet thïn. Na thek ke ku gam wëtden, ka bï luoiden looi ke mit puöth. Ku na cï wëtden piñ ka luui ke rem puöth. Ku na cïc lyc luui apath, ke la kë kuny kë yi?

18 Yakë röök rienkua. Acïn këreec rëér yopuöth. Awïcku bï ya këpath yen yeku looi akölaköl.

19 Wek aa liem piändië èbën bæk röök bï Nhialic ya cöl adhuk ténë we ye nïnkä.

Röök ciëën

20 Ku ëmën, bï Nhialic rëér kek döör, yen cï Bänyda Jethu cöl aben pïr, week yiëk käk wiëckë ke bï wek këden wïc looi. Ku bï luui wepuöth riel Jethu raan cï lœc ku dœc,

21 bï wek kuat käk ye miëët puöu ya looi. Jethu yen abiöñdit rin cï yen löj döör akölriëec cï

Athör cü gät koc Itharel cü gam 13:22xxxvii Athör cü gät koc Itharel cü gam 13:25

thany riemde looi. Bï diik ya këde akörlriëec ëbën.
Yenakan.

Wël ciëën

²² Miëthakäi piëjkë wël lik deet wepuõth ca lëk
we apath. Rin athör ca gät we aciek.

²³ Awiëc bæk ñic aya lon wämääthda Timothiï aci
lony ë nïnkä. Na lœc bën bä dööt, ke yok aabï cath ë
tök buk we la neem.

²⁴ Miäthkë kockun dït ku koc kök cü wët Nhialic
gam ë rienkua. Wämäthakua pan Italia aa we
muõõth aya.

²⁵ Bï dhëeñj Nhialic rëér kek we ëbën.

Lëk yam

New Testament in Dinka, Southwestern (SU:dik:Dinka, Southwestern)

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dinka, Southwestern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Dinka, Southwestern

dik

Sudan

Copyright Information

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Dinka, Southwestern

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

xxxix

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

d94b9d26-33ff-5c4e-819f-5bfe86ac9e55